

Suomen kielen ja kirjallisuuden pedagogiikka

POMM1083

Annakaisa Lehtonen
annakaisa.a.lehtonen@jyu.fi
annakaisa.a.lehtonen@gmail.com

Olethan...

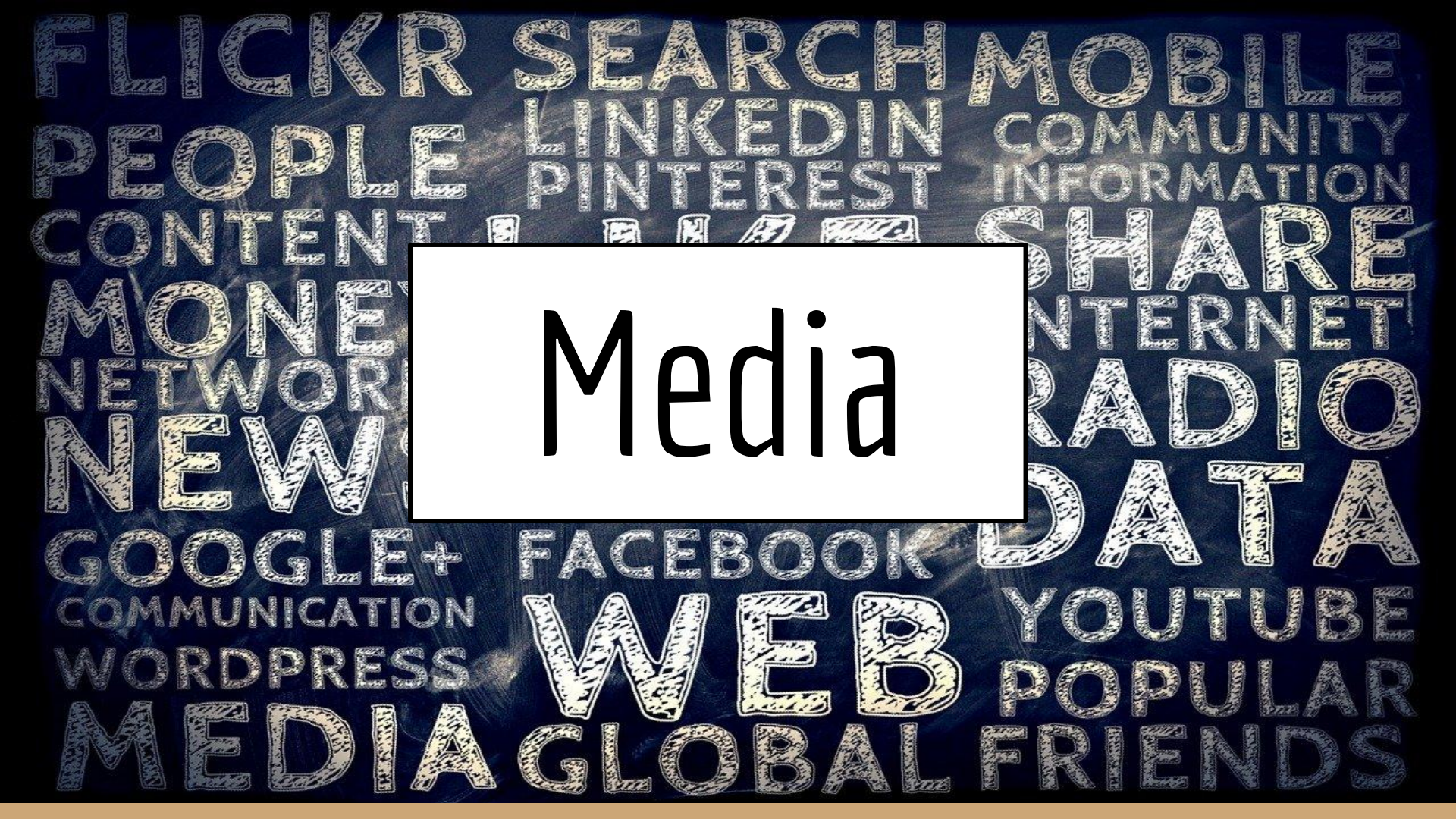
... tehnyt luentojen korvaavat tehtävät ja palauttanut ne, jos olet ollut pois?

... (kysynyt ja) tehnyt demojen korvaavat tehtävät?

... muistanut kirjoittaa PROPEesi pohdintoja pitkin kurssia?

Vielä tehtävänä

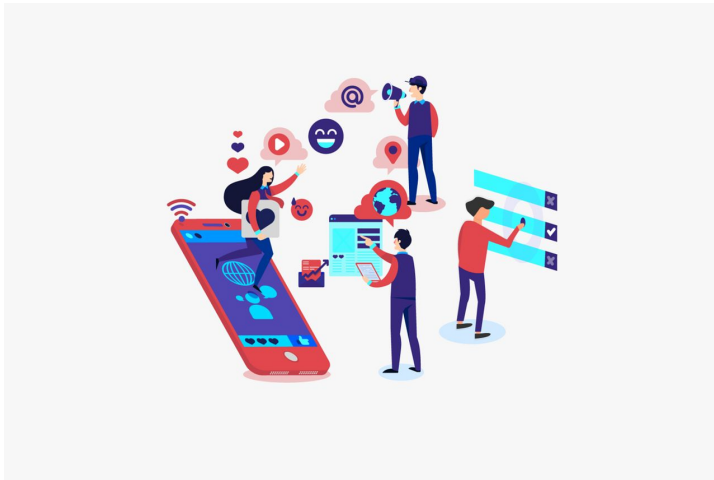
- **Tentti**
- **Moduulitehtävät** valmiina 8.12. mennessä
- **Loppurefleksio PROPEEN**
 - Reflektoi oppimistasi ja tarkastele vahvuuksiasi ja kehittymistarpeitasi sekä laadi kehittymissuunnitelma myöhempiä opintojasi ja tulevaa työelämääsi varten.
 - Hyödynnä tässä: alkurefleksiotasi, luentojen tehtäviä ja niiden pisteytyksiä sekä demoilla annettuja pohdintatehtäviä.
- **Itsearviointi** [POMM1083 Arviointimatriisi opiskelijan itsearviointia varten.pdf](#)
 - Arvioi työskentelyäsi kurssilla (demot, luennot, ennakkotehtävät, moduulitehtävät).
 - Esitä itsellesi arvosanaa linkkinä olevan arviointimatriisin perusteella. Perustele, miten työskentelysi täyttää valitsemasi arvosanan kriteerit.
 - Palauta itsearviointi PedaNetiin [erilliseen palautuskansioon.](#)

The image features a dark blue background with a chalkboard texture. A word cloud of media-related terms is scattered across the surface. The words are drawn in a light-colored, textured, hand-drawn style. A white rectangular box with a black border is centered in the image, containing the word 'Media' in a clean, black, sans-serif font. The word cloud includes terms such as 'FLICKR', 'SEARCH', 'MOBILE', 'PEOPLE', 'LINKEDIN', 'COMMUNITY', 'CONTENT', 'PINTEREST', 'INFORMATION', 'MONEY', 'NETWORK', 'SHARE', 'NEW', 'RADIO', 'GOOGLE+', 'FACEBOOK', 'DATA', 'COMMUNICATION', 'YOUTUBE', 'WORDPRESS', 'POPULAR', 'MEDIA', 'GLOBAL', and 'FRIENDS'. There are also small, faint icons of social media symbols like a camera, a magnifying glass, and a smartphone.

Media

OPETTAJA

- Millaisessa mediaympäristössä liikut?
- Millaisiin mediateksteihin törmää?
- Mistä saat tietoosi uutiset / maailman tapahtumat?

OPPILAAT

Millaisessa mediaympäristössä oppilaat liikkuvat:

- 1.-luokkalainen?
- yläkoululainen?

Mistä saat tietosi
maailmalla (ja Suomessa)
tapahtuneita asioita?

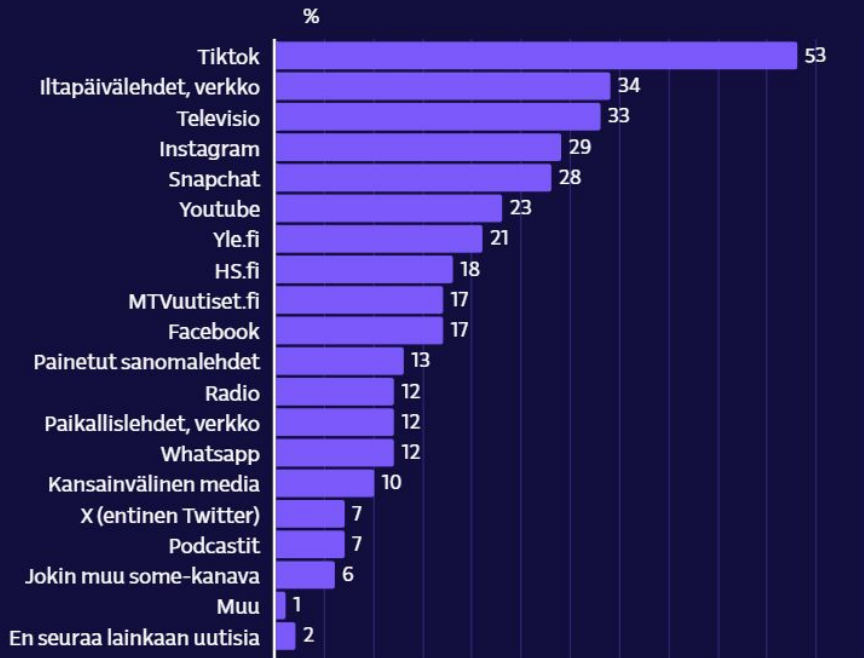

Mistä oppilaat näkevät / kuulevat uutisia?

Näistä kanavista nuoret seuraavat uutisia

Vastaajat 13–18-vuotiaita nuoria, N=954

Lähde: Nuoret ja uutismediasuhde, Kantar media, grafiikka: Karoliina Juntunen / Yle

Uutinen

Uutiskriteerit

- Merkitys
- Kiinnostavuus
- Yllättävyys
- Ajankohtaisuus
- Läheisyys

Muita kriteereitä?

Uutiskynnys

- Uutistilanne
- Mediajulkisuus
- Eri uutisvälineiden ja asiakkaiden tarpeet
- Seuranta

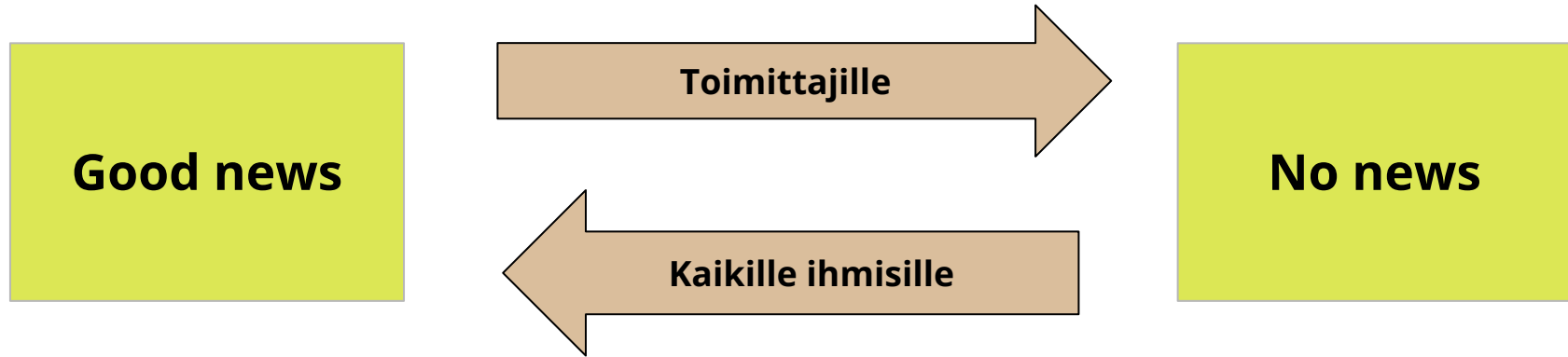
Mistä uutisoidaan? Mitä jätetään uutisoimatta?

Good news

Toimittajille

Kaikille ihmisille

No news

Ennakkotehtävän purkamista

Pienissä ryhmissä keskustelua

- Mitkä Sisältösekaannus-sivuston ilmiöt mietityttävät sinua eniten (opettajan näkökulmasta)?
- Pohtikaa yhdessä, miten ilmiö näkyy lasten ja nuorten elämässä.
- Miten sitä pitäisi käsitellä koulussa?

Valmistautukaa nostamaan yhteiseen keskusteluun jokin teitä mietityttävä asia.

Käsitteitä

misinformaatio: väärää tietoa, ei välttämättä tahallista,

disinformaatio: tahallista väärää tai muunneltua tietoa, harhaanjohtamistarkoitus (pyritään vaikuttamaan ihmisten ajatuksiin ja toimintaan)

valeuutiset: erilaisia tapoja vääristellä tietoa

trollit / trollaus

näennäistiede / mielipidevaikuttajat

MEDIALUKUTAITO

Medialukutaito on laaja taitokokonaisuus. Lukutaidon sijaan voitaisiin puhua myös mediaälystä tai -sivistyksestä.

TULKINNAN TAIDOT

Miten tulkitset erilaisia viestinnän muotoja ja piilomerkityksiä?

MEEMILAAKSO

TIEDONHAKUTAIDOT JA KRIITTISYYS

Löydätkö tietoa, kun tarvitset sitä? Tunnistatko luotettavan lähteen?

OSALLISTUMISEN JA VAIKUTTAMISEN TAIDOT

Tiedätkö, miten voit vaikuttaa sinulle tärkeisiin asioihin?

TUOTTAMISEN TAIDOT JA LUOVUUS

Tiedätkö, miten ja miksi esimerkiksi kauhuelokuvia, mobiilipelejä tai uutisia tehdään?

MEDIAN KÄYTTÖTAIDOT

Osaatko hyödyntää järkevästi erilaisia mediavälineitä (esim. älypuhelin) ja mediasisältöjä (esim. somekanavat)?

VIESTINTÄ- JA VUOROVAIKUTUSTAIDOT

Osaatko käyttäytyä asiallisesti somessa?

ELÄMÄNHALLINTAAN LIITTYVÄT TAIDOT

Minkälaisia rutiineita mediankäyttösi liittyy?

MEDIA- LUKUTAI- DON OSA- ALUEET

Median rooli ihmisten arjessa on valtava. Siksi tarvitsemme medialukutaitoa.

Suosituimmat Viimeisimmät Henkilöi

Faktabaari

@Faktabaari · 3 pv

Vältä #disinformaatio'ta sodan aikana!
Täältä löydät Edmon listauksen Ukrainan sotaan liittyvistä eurooppalaisista faktantarkistuksista: bit.ly/3vJWKQ1

VÄLTÄ DISINFORMAATIOTA SODAN AIKANA

1. Harkitse ennen kuin jaat.
2. Tarkista lähde.
3. Ole tietoinen siitä, että aitoa materiaalia saatetaan käyttää väärin tiedon levittämiseen.
4. Myös satiirilla voidaan levittää disinformaatiota.
5. Jos jokin asia tuntuu liian hyvältä tai pahalta ollakseen totta, se ei luultavasti ole totta.
6. Hyödynnä verkosta löytyviä faktantarkistustyökaluja.
7. Käytä käänteistä kuvahakua.
8. Tunnista taitojesi rajat.
9. Ole yhteydessä faktantarkistajiin.
10. Käytä maalaisjärkeä.

Lähde: Edmo (edmo.eu)

VERKKOSISÄLTÖJEN KRIITTISEN ARVIOINNIN TYÖKALU

1. MITÄ TAHOA SISÄLLÖNTUOTTAJA EDUSTAA?

Edustaako sisällöntuottaja esimerkiksi jotain yritystä, organisaatiota tai poliittista puoluetta? Asia ei välttämättä heti käy ilmi, mutta yritä etsiä edes pieniä tiedonmuruja, kuka tai mikä taho onkaan mediasisällön takana.

2. MINKÄLAINEN ON SISÄLLÖNTUOTTAJAN ASiantuntemus?

Tarkastele lähemmin sisällöntuottajan taustoja. Muista, että kuka tahansa voi sanoa itseään jonkin asian/aiheen asiantuntijaksi! Kaiva siis perusteita ja faktoja esiin! Mihin "asiantuntijuus" perustuu? Onko henkilöllä esimerkiksi koulutusta alalta tai mainittavia meriittejä?

3. KUINKA SUHTAUDUT SISÄLLÖNTUOTTAJAAN? TIEDÄTKÖ HÄNESTÄ ENTUUDESTAAN JOTAIN TAI ONKO HÄN SINUSTA VAKUUTTAVA?

Omaksumme tietoa helpommin ihmisiltä, joihin luotamme, kuten ystäviltämme tai ihailemiltamme henkilöiltä.

4. MITKÄ OVAT SISÄLLÖNTUOTTAJAN MOTIIVIT ELI MIHIN SISÄLLÖNTUOTTAJA PYRKII?

Halutaanko sinut esimerkiksi vakuuttaa jostain asiasta tai saada ostamaan jotain? Ole tarkkana etenkin, jos sisällöntuottaja vaikuttaa levittävän jotain aatetta tai toimivan markkinointimielessä!

5. MISSÄ JA MILLOIN SISÄLTÖ ON JULKAISTU?

Joskus somessa levitetään esimerkiksi monta vuotta vanhoja uutisia!

6. MIKÄ VOISI OLLA SISÄLLÖN KESKEINEN VÄITE, JOKA SINULLE HALUTAAN VÄLITTÄÄ?

Tunteisiin vetoavaa tarinallisuutta käytetään verkkosisällöissä usein hyödyksi. Lähempi tarkastelu saattaa paljastaa, että liikuttavalla tarinalla yritetään esimerkiksi myydä jotain. Tarkastele sisältöä ja yritä kaivaa sen kova ydin esiin!

7. MITEN VÄITTEET PERUSTELLAAN? VIITTAAKO SISÄLLÖNTUOTTAJA ESIMERKIKSI LÄHTEISIIN?

Lähteiden tarkistaminen ja lähempi tarkastelu kannattaa. Kiinnitä huomiota esimerkiksi siihen, kuinka tuore lähde on ja onko kyseessä tutkimus, verkkoartikkeli tai blogikirjoitus. Muista, että myös tutkimusten laatu voi vaihdella!

8. JOS SISÄLLÖNTUOTTAJA VIITTAÄ LÄHTEISIIN, KUINKA LAADUKKAITA LÄHTEET OVAT?

”Tutkimukset sanovat” ei ole lähde! Yleensä luotettavana pidettyjä lähteitä ovat esimerkiksi tunnetut virastot, tutkimuslaitokset, asiantuntijaorganisaatiot, uutistoimistot, riippumattomat tiedotusvälineet ja oppikirjat.

9. MISTÄ NÄKÖKULMASTA ASIAA TARKASTELLAAN?

Pohdi, voisiko asiaa lähestyä jotenkin toisin?

10. LÖYTYYKÖ AIHEESTA MUUTA TIETOA, JOPA RISTIRIIITAISTA?

Käytä hakukonetta apunasi ja vertaile osumia. Minkälais-ta tietoa aiheesta löytyy muualta?

11. MITEN ITSE SUHTAUDUT SISÄLLÖN AIHEESEEN?

Ihminen omaksuu herkemmin tietoa, joka vahvistaa hänen ennakkokäsityksiään ja maailmankuvaansa. On hyvä tiedostaa, kuinka omat asenteet vaikuttavat tiedon vastaanottamiseen ja omaksumiseen.

12. EPÄILYTTÄÄKÖ SISÄLLÖSSÄ JOKIN?

Hälytyskellojen tulisi soida etenkin, jos jokin asia kuulostaa liian hyvältä ollakseen totta!

MEDIAKASVATUS-
SEURA

CRITICAL-hanke

Kognitiiviset vinoumat

Tutki monisteessa esitettyjä kognitiivisia vinoumia (löytyy myös [tästä linkistä](#)). Oletko sortunut johonkin niistä?

Miten oppilaita voisi ohjata huomaamaan vinoumat?

Valitkaa yksi vinouma ja luokka-aste: Miten tätä voisi lähteä käsittelemään opetuksessa? Miten havainnollistaa, mitä vinoumalla tarkoitetaan? Miten sen huomaamista voisi vahvistaa?